

INTERNET A VZDĚLÁVÁNÍ

Martina Uhlířová

BRDIČKA, B. *Role internetu ve vzdělávání*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 2003. 122 s. ISBN 80-239-0106-0

Prudký rozvoj informačních a komunikačních technologií (ICT) mění zásadním způsobem život celé společnosti. Technologie pronikají do všech oblastí lidského konání. Jejich mnohostranné využití ve školách by mělo být přirozeným odrazem současnosti. Škola by neměla zůstat pozadu. Jaká je realita? Vybavení škol počítači i připojením na Internet se postupně zlepšuje. Výukové využití technologií však zatím nelze považovat za ideální. Celá řada učitelů neví, jakým způsobem počítače do výuky integrovat, jak je smysluplně využít. Bořivoj Brdička, autor publikace, je mezi učitelskou i odbornou veřejností znám jako neúnavný propagátor a popularizátor pokrokových metod využití informačních a komunikačních technologií ve vzdělávání. Text publikace *Role internetu ve vzdělávání* je především zaměřen, jak sám název napovídá, na možnosti aktivního využití Internetu ve vzdělávání. Záměrem autora bylo „předložit čtenářům průvodce, který zvýší jejich zájem a pomůže jim s vlastním uplatněním vzdělávacích technologií v praxi“.

Publikace je členěna do osmi vzájemně se doplňujících hlavních kapitol. V závěru textu je zařazen obsáhlý seznam odborné literatury týkající se daného tématu a soubor rozšiřujících doporučených on-line studijních materiálů.

První kapitola *Historické souvislosti* je stručnou exkurzí do minulých dob. Autor uvádí základní historické milníky, které lemují cestu lidského poznání od vynálezu knihtisku k současným multimediálním technologiím.

Ve druhé kapitole *Vliv příbuzných oborů* je věnována pozornost základním filosofickým, sociologickým, psychologickým a pedagogickým pohledům na integraci ICT do života společnosti i samotné školy. Autor zdůrazňuje význam aktivní práce s informací jak pro procesy poznávání a rozvíjení funkční gramotnosti jedince, tak i pro jeho uplatnění v rámci prostředí Informační společnosti.

Třetí kapitola *Zavádění internetu do škol* je věnována především technickým poznámkám k realizaci připojení škol k Internetu. Autor uvádí podrobnosti týkající se technického vybavení, samotného provozu sítě i realizace možných služeb. V závěru kapitoly je uvedeno několik zkušeností ze zahraničí, kde již

dochází k přesunu pozornosti od pouhého vybavování škol počítači a internetovým připojením k samotnému vzdělávání učitelů.

Ve čtvrté kapitole *Způsoby uplatnění Internetu ve vzdělání* Brdička postupně představuje sedm nejvýznamnějších edukačních rolí Internetu. Jsou to: Internet jako *stroj na učení*, jako *zdroj informací*, jako *komunikační nástroj*, jako *pomocník učitele*, jako *pomocník studenta*, jako *platforma distančního vzdělávání*, jako *potenciál umělé inteligence*. Teoretické pasáže se plynule prolínají s konkrétními příklady, jsou uváděny aktuální internetové odkazy.

Pátá kapitola *Metodika aplikace Internetu ve vzdělávání* je věnována obecnějším metodickým otázkám. Brdička konstatuje, že informační a komunikační technologie mohou úspěšně podporovat „tradiční“ instruktivní výukové metody učitele. Současně však zdůrazňuje, že integrace ICT představuje příležitost pro změnu stylu školní práce. Představuje příležitost pro uplatnění vlastní tvořivé aktivity žáka v duchu konstruktivistických přístupů. Velké možnosti smysluplného využití Internetu spatřuje v realizaci internetových výukových projektů.

Šestá kapitola *Internetové projekty* je věnována přípravě a realizaci „úspěšného“ internetového projektu. V závěru je uveden soubor odkazů na již probíhající mezinárodní projekty, které mohou být začínajícímu učiteli dobrou inspirací.

V sedmé kapitole *Hlavní služby pro evropské učitele* Brdička postupně představuje nejvýznamnější evropské projekty vztahující se k problematice školské integrace ICT. Jsou to projekty Socrates – Comenius, European Schoolnet a ESP.

Osmá kapitola *Vzdělávání pro nové milénium* vychází z aktuálních výsledků reprezentativního výzkumu IEA – SITES, který je zaměřen na inovativní výukové aktivity spojené s využíváním ICT. (Na výzkumu, který je plánován na období 1999–2006, participuje pracoviště autora.) V návaznosti se pak Brdička snaží nastínit perspektivu vývoje edukační reality v prostředí rozvinuté informační společnosti.

Co lze říci závěrem? Bořivoj Brdička nám ve své knize předkládá zasvěcený, možná poněkud netradiční pohled na problematiku implementace informačních a komunikačních technologií do školní reality. Dává nám nahlédnout do blízké i vzdálenější budoucnosti. Text knihy bude jistě zajímavý a v mnohém inspirující nejen pro učitele a studenty učitelství, ale také pro všechny ostatní, kteří se o problematiku ICT zajímají.